

Saksbehandler:

Cathrine Heisholt, telefon: 33 40 61 34

Folkehelse, klima og stedsutvikling

Kanalen som byrom - behandling av mulighetsstudie og veien videre

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Utvalg for miljø, teknikk og næring	24.03.2021	029/21
Kommunestyret	14.04.2021	049/21
Eldreråd	22.03.2021	028/21
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	22.03.2021	022/21
Ungdomsrådet	22.03.2021	013/21

Rådmannens innstilling

1. Mulighetsstudie for Kanalen som byrom bestående av de to leveransene idékatalogen og skisseboka, utført av Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter AS (BLARK), tas til orientering og brukes som kunnskapsgrunnlag for fremtidig utvikling langs Kanalen.

2. Foreslått konsept for kanalpromenade i skisseboka legges til grunn for videre detaljprosjektering.

3. Rådmannen bes prioritere følgende tiltak og prosjekter på kort sikt:

- Kanalpromenade
- Tiltak for å bedre allmenhetens bruk av Kaldnes brygge og friområder ved Nordbyen
- Tiltak for å bedre funksjonalitet av Fiskertorget ved Kanalveien
- Flytende badstue i/ved gjestehavna
- Utrede konsepter for videreutvikling av gjestebryggeområdet

4. Sentrale temaer for å følge opp og sikre intensjonene i prosjektet Kanalens som byrom, som listet opp i punkt 3.1 i saksunderlaget, vurderes innarbeidet i neste revisjon av byplan.

5. Tønsberg kommune skal søke samarbeid med andre eksterne aktører om både prosjektgjennomføring og finansiering for å realisere foreslåtte tiltak og utviklingsprosjekter.

Vedtatt som innstilling fra Utvalg for miljø, teknikk og næring - 24.03.2021

1. Mulighetsstudie for Kanalen som byrom bestående av de to leveransene idékatalogen og skisseboka,

utført av Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter AS (BLARK), tas til orientering og brukes som kunnskapsgrunnlag for fremtidig utvikling langs Kanalen.

2. Foreslått konsept for kanalpromenade i skisseboka legges til grunn for videre detaljprosjektering.

3. Rådmannen bes prioritere følgende tiltak og prosjekter på kort sikt:

- Kanalpromenade
- Tiltak for å bedre allmenhetens bruk av Kaldnes brygge og friområder ved Nordbyen
- Tiltak for å bedre funksjonalitet av Fiskertorget ved Kanalveien
- Flytende badstue i/ved gjestehavna
- Utrede konsepter for videreutvikling av gjestebryggeområdet

4. Sentrale temaer for å følge opp og sikre intensjonene i prosjektet Kanalens som byrom, som listet opp i punkt 3.1 i saksunderlaget, vurderes innarbeidet i neste revisjon av byplan.

5. Tønsberg kommune skal søke samarbeid med andre eksterne aktører om både prosjektgjennomføring og finansiering for å realisere foreslåtte tiltak og utviklingsprosjekter.

Tilleggspunkt under Rådmannens punkt 3:

- Utrede omgjøring av kommunale parkeringsplasser mellom Prestegaten og Tjømegaten på nedsiden av Nedre Langgate til kanaltorg/byrom.

22.03.2021 Eldreråd:

Møtebehandling:

HC vennlige toalett /vaskerom., foreslått av Olaf Franck Mathiassen, Kanalen som «Byrom» er ambisiøs og dekker de fleste av de tanker og ønsker man kan ha i så måte. Universell utforming dekker de fleste av behovene for alle grupper av befolkningen.

HC vennlige toalett /vaskerom, foreslått av Olaf Franck Mathiassen, «Det må planlegges for et tilstrekkelig antall HC vennlige toaletter / vaskerom i planen . Det må også være avfalls muligheter for hundeevføring osv i et tilstrekkelig antall på det planlagte området. Av hensyn til folkehelsen bør det være muligheter for å kombinerer toaletter med enkle vaskerom

Mathiassens merknader ble ikke votert over.

Votering: Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

ELDR- 028/21 Vedtak:

1. Mulighetsstudie for Kanalen som byrom bestående av de to leveransene idékatalogen og skisseboka, utført av Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter AS (BLARK), tas til orientering og brukes som kunnskapsgrunnlag for fremtidig utvikling langs Kanalen.

2. Foreslått konsept for kanalpromenade i skisseboka legges til grunn for videre detaljprosjektering.

3. Rådmannen bes prioritere følgende tiltak og prosjekter på kort sikt:

- Kanalpromenade
- Tiltak for å bedre allmenhetens bruk av Kaldnes brygge og friområder ved Nordbyen

- Tiltak for å bedre funksjonalitet av Fiskertorget ved Kanalveien
- Flytende badstue i/ved gjestehavna
- Utrede konsepter for videreutvikling av gjestebryggeområdet

4. Sentrale temaer for å følge opp og sikre intensjonene i prosjektet Kanalens som byrom, som listet opp i punkt 3.1 i saksunderlaget, vurderes innarbeidet i neste revisjon av byplan.

5. Tønsberg kommune skal søke samarbeid med andre eksterne aktører om både prosjektgjennomføring og finansiering for å realisere foreslåtte tiltak og utviklingsprosjekter.

22.03.2021 Råd for personer med funksjonsnedsettelse:

Møtebehandling:

Votering:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

RPFN- 022/21 Vedtak:

1. Mulighetsstudie for Kanalen som byrom bestående av de to leveransene idékatalogen og skisseboka, utført av Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter AS (BLARK), tas til orientering og brukes som kunnskapsgrunnlag for fremtidig utvikling langs Kanalen.

2. Foreslått konsept for kanalpromenade i skisseboka legges til grunn for videre detaljprosjektering.

3. Rådmannen bes prioritere følgende tiltak og prosjekter på kort sikt:

- Kanalpromenade
- Tiltak for å bedre allmenhetens bruk av Kaldnes brygge og friområder ved Nordbyen
- Tiltak for å bedre funksjonalitet av Fiskertorget ved Kanalveien
- Flytende badstue i/ved gjestehavna
- Utrede konsepter for videreutvikling av gjestebryggeområdet

4. Sentrale temaer for å følge opp og sikre intensjonene i prosjektet Kanalens som byrom, som listet opp i punkt 3.1 i saksunderlaget, vurderes innarbeidet i neste revisjon av byplan.

5. Tønsberg kommune skal søke samarbeid med andre eksterne aktører om både prosjektgjennomføring og finansiering for å realisere foreslåtte tiltak og utviklingsprosjekter.

22.03.2021 Ungdomsrådet:

Møtebehandling:

Fellesforslag fra Ungdomsrådet, foreslått av ,

pkt 3.2 «Rent vann i kanalen» bør prioriteres høyere på lista, da det er viktig med rent vann for både dyr og mennesker. Som saken nevner støtter ungdomsrådet argumentasjonen i dette punktet at rent vann kan

gjøre at man kan ta i bruk sentrum til bading og opplevelser langs kanalen.

Ungdomsrådet hadde en innsigelse til rådmannens innstilling til prioriteringslista i saken. Ungdomsrådet var enstemmig på at pkt 3.2 «Rent vann i kanalen» bør prioriteres høyere på lista, da det er viktig med rent vann for både dyr og mennesker. Som saken nevner støtter ungdomsrådet argumentasjonen i dette punktet at rent vann kan gjøre at man kan ta i bruk sentrum til bading og opplevelser langs kanalen.

Ungdomsrådet mente det også var viktig at de forslag man lander på bør være med en plan om at man ferdigstiller det man har planlagt. Det ville være dumt om man ikke la planer som det ble noe av.

Utenom dette var det også et forslag om at kanalen kan lyses, f.eks til jul. Det ble opplyst om at det er juletrær med lys på bryggeområdet. Det kom også et motargument til ikke å ha for mye lys langs kanalen. Dette er på vegne av dyr som trekkes mot lysene, og som kan føre til at kan skade seg ved å gå over veien eller skade seg der lysene er.

Votering:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslag fra Ungdomsrådet på at punkt 3.2 burde prioriteres høyere ble enstemmig vedtatt.

UNG- 013/21 Vedtak:

1. Mulighetsstudie for Kanalen som byrom bestående av de to leveransene idékatalogen og skisseboka, utført av Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter AS (BLARK), tas til orientering og brukes som kunnskapsgrunnlag for fremtidig utvikling langs Kanalen.

2. Foreslått konsept for kanalpromenade i skisseboka legges til grunn for videre detaljprosjektering.

3. Rådmannen bes prioritere følgende tiltak og prosjekter på kort sikt:

- Kanalpromenade
- Tiltak for å bedre allmenhetens bruk av Kaldnes brygge og friområder ved Nordbyen
- Tiltak for å bedre funksjonalitet av Fiskertorget ved Kanalveien
- Flytende badstue i/ved gjestehavna
- Utrede konsepter for videreutvikling av gjestebryggeområdet

4. Sentrale temaer for å følge opp og sikre intensjonene i prosjektet Kanalens som byrom, som listet opp i punkt 3.1 i saksunderlaget, vurderes innarbeidet i neste revisjon av byplan.

5. Tønsberg kommune skal søke samarbeid med andre eksterne aktører om både prosjektgjennomføring og finansiering for å realisere foreslåtte tiltak og utviklingsprosjekter.

- pkt 3.2 «Rent vann i kanalen» bør prioriteres høyere på lista, da det er viktig med rent vann for både dyr og mennesker. Som saken nevner støtter ungdomsrådet argumentasjonen i dette punktet at rent vann kan gjøre at man kan ta i bruk sentrum til bading og opplevelser langs kanalen.

24.03.2021 Utvalg for miljø, teknikk og næring:

Møtebehandling:

Tilleggsforslag fra MDG, Krf, SP og Ap, foreslått av Julie Estdahl Stuestøl, Miljøpartiet De Grønne

Tilleggspunkt under Rådmannens punkt 3:

- Utrede omgjøring av kommunale parkeringsplasser mellom Prestegaten og Tjømegaten på nedsiden av Nedre Langgate til kanaltorg/byrom.

Votering:

Tilleggsforslag fra MDG, KRF, SP og AP ble vedtatt mot 4 stemmer (H og FRP).
Rådmannens innstilling forøvrig ble enstemmig vedtatt.

UMTN- 029/21 Vedtak:

1. Mulighetsstudie for Kanalen som byrom bestående av de to leveransene idékatalogen og skisseboka, utført av Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter AS (BLARK), tas til orientering og brukes som kunnskapsgrunnlag for fremtidig utvikling langs Kanalen.
2. Foreslått konsept for kanalpromenade i skisseboka legges til grunn for videre detaljprosjektering.
3. Rådmannen bes prioritere følgende tiltak og prosjekter på kort sikt:
 - Kanalpromenade
 - Tiltak for å bedre allmenhetens bruk av Kaldnes brygge og friområder ved Nordbyen
 - Tiltak for å bedre funksjonalitet av Fiskertorget ved Kanalveien
 - Flytende badstue i/ved gjestehavna
 - Utrede konsepter for videreutvikling av gjestebryggeområdet
4. Sentrale temaer for å følge opp og sikre intensjonene i prosjektet Kanalens som byrom, som listet opp i punkt 3.1 i saksunderlaget, vurderes innarbeidet i neste revisjon av byplan.
5. Tønsberg kommune skal søke samarbeid med andre eksterne aktører om både prosjektgjennomføring og finansiering for å realisere foreslåtte tiltak og utviklingsprosjekter.

Tilleggspunkt under Rådmannens punkt 3:

- Utrede omgjøring av kommunale parkeringsplasser mellom Prestegaten og Tjømegaten på nedsiden av Nedre Langgate til kanaltorg/byrom.

14.04.2021 Kommunestyret:**Møtebehandling:**

Nytt kulepunkt under pkt. 3, foreslått av Frank Pedersen, Høyre
Etablere ett ikon som formidler prosjektet Kanalen som Byrom

Tillegg til forslag fra UMTN, foreslått av Ulf Lund Halvorsen, Miljøpartiet De Grønne
Forslag til tillegg til forslag fra UMTN fra MDG, AP, SP og KrF

Utredningen skal ivareta tidligere vedtak om langhus i området.

Tilleggspunkt til rådmannens punkt 3, foreslått av Ulf Lund Halvorsen, Miljøpartiet De Grønne
Fellesforslag fra MDG, AP, SP og KrF

Lecatomba", g/br.nr 1004/96 vurderes endret til formål grønnstruktur i kommende rullering av kommuneplan.

Kvalitetssikre ift overvann/stormflo, foreslått av Olav Sannes Vika, SV - Sosialistisk venstreparti
Rådmann bes kvalitetssikring prosjektet i forhold til økt vannstand/stormflo

Anders Larsen (H) fremmet rådmannens opprinnelige innstilling.

Votering:

Innstilling fra utvalg for miljø, teknikk og næring ble satt opp mot Larsens forslag. Innstillingen ble vedtatt mot 18 stemmer (H, Frp).

Pedersens forslag ble enstemmig vedtatt.

Halvorsens forslag vedrørende langhus ble vedtatt mot 20 stemmer (H, Frp, V).

Halvorsens forslag vedrørende Leca-tomta ble vedtatt mot 13 stemmer (H).

Vikas forslag ble enstemmig vedtatt.

KST- 049/21 Vedtak:

1. Mulighetsstudie for Kanalen som byrom bestående av de to leveransene idékatalogen og skisseboka, utført av Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter AS (BLARK), tas til orientering og brukes som kunnskapsgrunnlag for fremtidig utvikling langs Kanalen.

2. Foreslått konsept for kanalpromenade i skisseboka legges til grunn for videre detaljprosjektering.

3. Rådmannen bes prioritere følgende tiltak og prosjekter på kort sikt:

- Kanalpromenade
- Tiltak for å bedre allmenhetens bruk av Kaldnes brygge og friområder ved Nordbyen
- Tiltak for å bedre funksjonalitet av Fiskertorget ved Kanalveien
- Flytende badstue i/ved gjestehavna
- Utrede konsepter for videreutvikling av gjestebryggeområdet

4. Sentrale temaer for å følge opp og sikre intensjonene i prosjektet Kanalens som byrom, som listet opp i punkt 3.1 i saksunderlaget, vurderes innarbeidet i neste revisjon av byplan.

5. Tønsberg kommune skal søke samarbeid med andre eksterne aktører om både prosjektgjennomføring og finansiering for å realisere foreslåtte tiltak og utviklingsprosjekter.

Tilleggspunkt under Rådmannens punkt 3:

- Utrede omgjøring av kommunale parkeringsplasser mellom Prestegaten og Tjømegaten på nedsiden av Nedre Langgate til kanaltorg/byrom.

Etablere ett ikon som formidler prosjektet Kanalen som Byrom

Utredningen skal ivareta tidligere vedtak om langhus i området.

"Lecatomba", g/br.nr 1004/96 vurderes endret til formål grønnstruktur i kommende rullering av kommuneplan.

Rådmann bes kvalitetssikring prosjektet i forhold til økt vannstand/stormflo.

Sammendrag:

Bakgrunn for saken:

Hensikten med prosjektet «Kanalen som byrom» er å sikre at Tønsbergs befolkning og besøkende får tilgang til et sammenhengende og sjønært rekreasjonsareal av god kvalitet langs begge sider av byens blå åre - Kanalen. Vi har gjennom dette prosjektet stilt spørsmålet; Hvordan skal byrommet langs Kanalen utformes slik at folk trives enda bedre med å besøke, bo og jobbe i Tønsberg?

Tønsberg kommune ønsker at flere skal bo og jobbe sentralt i og rundt bysentrum – det gjør kvaliteten langs Kanalen og andre parker og byrom sentralt i Tønsberg så viktig. Folk som bor i, og besøker byen, har også behov for nærområder som byr på natur, bevegelse, møteplasser og opplevelser for å trives og ha god helse. Flere mennesker som bor i og bruker byen som sitt nærområde anses å være det sterkeste virkemiddelet for oppnå en attraktiv og pulserende by.

Mål om fortetting og variert befolkningssammensetning i sentrum

I gjeldende kommuneplan har (tidligere) Tønsberg kommune et konkret mål om at 50% av all boligutvikling skal skje som fortetting og transformasjon innenfor byplanområdet. Og i perioden før kommunesammenslåingen i 2020 lå boligveksten i bysentrum jevnt over 50% over den gjennomsnittlige veksten i kommunen for øvrig. Årsaken til det er sammensatt, men to av de viktigste planmessige faktorene er at Byplanen har gjort det enklere å bygge bolig i sentrum samtidig som at vi gjennom vedtatte fortettingsstrategi har strammet inn noe i den samme muligheten i kommunen for øvrig.

Samtidig er det ønskelig å legge til rette for en variert befolkningssammensetning ved å gjøre det attraktivt for barnefamilier å bo i byen. Dette gjør tilretteleggingen og utformingen langs Kanalen og andre parker og byrom i Tønsberg så viktig, sammen med å legge til rette for en variert boligstruktur.

Blågrønne rekreasjonsarealer i bysentrum er viktig

Tilgang på natur-, friluftsområder og parker er viktige kvaliteter som kan bidra til god helse gjennom å blant annet redusere stress, skape møteplasser som motvirker ensomhet og fremmer aktivitet.

I siste levekårsundersøkelse kommer sentrumsområdet dårligere ut enn kommunen for øvrig, og også gjennom innspill fra barn og unge i dette prosjektet forteller flere at de bor trangt uten private uteområder og har byen som sitt leke -og oppvekstområde.

Vi håper også at gjennom å skape attraktive og grønne områder i byen med forbindelser til friluftsområder utenfor bykjernen vil de som bor i byen oftere la bilen stå og legge gå- eller joggeturen lokalt. Da reduserer vi også klimagassutslipp og bidrar til et mer bærekraftig samfunn. I tillegg kan grøntområder bidra til å håndtere klimaendringer, styrke naturmangfoldet og binde CO2.

Det at kanalen ligger midt i sentrum er en eksisterende kvalitet og et konkurransefortrinn som vi skal videreutvikle og utnytte enda bedre enn i dag. Vi må sørge for å forvalte sjøfronten på en god og bærekraftig måte for fremtidige generasjoner.

Tidligere byplangrep

«Brygga» er et vellykket byplangrep fra 80/90-tallet. I stedet for å rive den gamle bebyggelsen langs brygga ble det bestemt at de skulle bevares og fylles med nytt liv. Resten av historien kjenner de fleste; det ble bygget en bred brygge på utsiden med gjesteplasser for fritidsbåter, de gamle byggene ble restaurert og fylt opp med populære restauranter på solsiden ut mot Kanalen. I dag er «Brygga i Tønsberg» landskjent for sitt yrende folkeliv, spesielt sommerstid.

Det er siden 1990-tallet bygget ut flere områder med moderne boligbebyggelse langs Kanalen. Transformasjonen av den gamle verftsindustrien på Kaldnes har alene bidratt til etablering av mange bynære boliger og arbeidsplasser. Det bor i dag ca. 770 personer på Kaldnes brygge, og antall arbeidsplasser er på ca. 700. De som bor og jobber her er ikke avhengig av bil for å komme seg fra A til B og bidrar på den måten til økt byliv og aktivitet i sentrum. Men, utviklingen her har også høstet kritikk med argumenter om at det bygges for høyt og ensformig med for dårlig kvalitet på arkitektur og offentlige arealer. Og videre at det bygges for tett på sjøfronten uten at det tas hensyn til eksisterende bebyggelse rundt.

Kanalen som byrom-prosjektet legger premisser for fremtidig utvikling langs kanalen

Det er flere transformasjonsområder som om få år er modne for utvikling langs Kanalen. Klare føringer vil gi forutsigbarhet for alle parter knyttet til ønsket videre vekst og utvikling i dette bynære området, herunder utvikling av bynære næringslokaler, boliger og annen aktivitet i og langs Kanalen. Intensjonen med Kanalen som byrom er at videre utvikling skal skje på bylivets og det blågrønne elements premisser.

Gjeldende byplan setter også en del krav til den kvalitative utviklingen av områdene langs Kanalen, men det var nok i utarbeidelsen av Byplanen mest fokus på temaene fortetting, byggehøyder, formål og forholdet mellom vekst og vern. Byplanen har blitt fulgt opp at grønnstrukturanalyser og en byromsstrategi med en plan for utvikling og oppgradering av 15 sentrale parker og plasser i bysentrum. Kommunen har derfor sett behovet for en fortsettelse av dette arbeidet – med hovedfokus på arealene langs kanalen, som har et stort og delvis uutnyttet potensiale.

Faktagrunnlag:

Prosjektet er forankret i Byplanens målsetninger og gjennom sak om «budsjett og økonomiplan for 2020-2023» (BY-sak 19/12022).

Formålet og målsetninger med Kanalen som byrom (fra prosjektbeskrivelsen)

«Kanalens som byrom» skal sikre at Tønsbergs befolkning og besøkende får tilgang til et sammenhengende og sjønært rekreasjonsareal av god kvalitet langs begge sider av byens blå åre - Kanalen. Dette byrommet skal bidra at folk trives med å besøke, bo og jobbe i Tønsberg.

Prosjektet Kanalen som byrom skal:

- resultere i en mulighetsstudie med anbefalte strategier og løsninger for utvikling av byrommet langs Kanalen, som skal legges frem til politisk behandling rundt årsskiftet 2020/21. Det skal på bakgrunn av mulighetsstudien lages en handlingsplan for gjennomføring av midlertidige og endelige tiltak.
- finne løsninger som gjør hele sjøfronten langs Kanalen tilgjengelig for allmennheten (med unntak av den bevaringsverdige trehusbebyggelsen i Nordbyen)
- gi økt forutsigbarhet for kommune, næringsliv, eiendomsutviklere, kulturliv og andre aktører som planlegger å sette i gang utvikling og aktivitet langs Kanalen – både på vannflaten og på land.
- anbefale løsninger for opparbeidelse av trygge, helhetlige, aktivitetsskapende og estetiske rekreasjonsarealer som binder sammen områdene langs Kanalen.
- fokusere på bærekraftige løsninger og hvordan områdene langs Kanalen kan bidra til å kutte

klimagassutslipp.

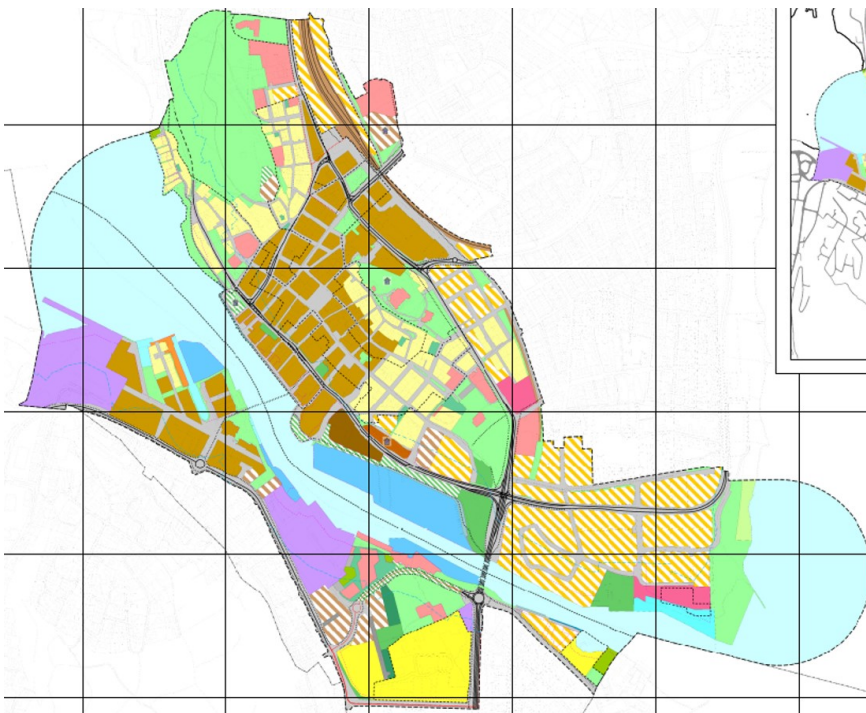
- anbefale løsninger som sikrer klimatilpasning, biologiske mangfold og god folkehelse gjennom f.eks. å tilrettelegge for stormflo/ havnivåstigning og legge til rette for å etablere aktivitetsløyper/parker/naturelementer på begge sider av Kanalen.
- gjennomføres med vekt på samskaping og involvering av innbygger og andre interessenter.

Avgrensning og gjeldende planstatus i området

Planavgrensning for prosjektet Kanalen som byrom:

Gjeldende byplan:

Deltakere og medvirkning/innbyggerdialog i prosjektet

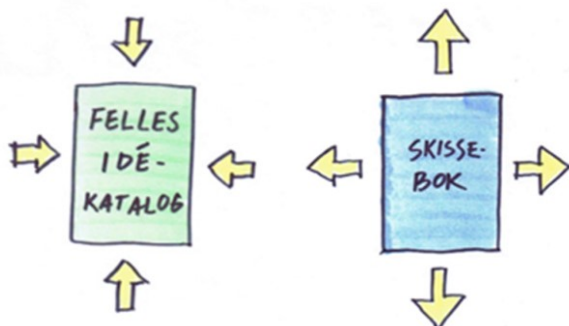
Mulighetsstudien er utført av Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter AS (BLARK) v/ Ellinor May Aas, Svein Erik Bergem, Åshild Roalkvam og Line Løvstad Nordbye høsten 2020.

I Tønsberg kommune har prosjektet vært ledet av avdeling for Folkehelse, klima og stedsutvikling (FKS). En bredt sammensatte ressursgruppe med fagpersoner fra kommunen, regionale myndigheter, rådene i kommunen og Tønsberglivet har også bidratt med sin kunnskap inn i prosjektet.

Medvirkning og innbyggerdialog er viktig i alle byutviklingsprosjekter, og målet har vært at så mange som mulig skulle engasjere seg og bidra med innspill til hvordan byens blågrønne lunge – Kanalen – skal bli. Situasjonen med Covid-19 har midlertidig lagt noe demper på dialogen, men følgende medvirkningsopplegg er gjennomført:

- Speed-date og verksted med aktørene langs Kanalen – 27. august 2020
- Digital barnetråkkregistrering med elever fra Byskogen og Træleborg – oktober 2020
- Rollespill og bruk av samhandlingsverktøyet Miro med elever fra Færder VGS – oktober 2020
- Innspill fra innbyggere i Tønsberg via spørreskjema på kommunens nettsider – august/september – 2020 – SMS med link til skjema ble sendt ut til alle som bor innenfor planområdet og det ble annonsert via sosiale medier og i Tønsbergs blad.
- 3 arbeidsverksteder med ressursgruppa i løpet av prosjektperioden
- Åpent digitalt møte 18/2 der BLARK fortalte om arbeidet og kommunen orienterte om veien videre
- Det er etablert en egen prosjektside på kommunens nettsider om Kanalen som byrom der informasjon, mange av innspillene og film fra åpne møter etc. ligger tilgjengelig for alle.

Leveranser i prosjektet (vedlagt saken)

Mulighetsstudien består totalt av to leveranser; «Felles idékatalog», og «Skisseboka». De to bøkene bygger på og supplerer hverandre.

Felles idékatalog er del 1 av leveransen, og sammenfatter innspill fra medvirkningsprosessen, uttalelser fra kommunes fagavdelinger, samt landskapsarkitektens faglige råd og anbefalinger til veien videre. Skisseboka er del 2 av den samlede leveransen til prosjektet «Kanalen som byrom». Denne delen har en annen metode enn del 1. For der «felles idékatalog» speiler innspill og ønsker fra «hele Tønsberg», er skisseboka BLARK sine svar på de utfordringer som finnes i området i dag, og en visualisering av hvordan områdene langs kanalen kan utvikles i fremtiden.

Skissene er ment å inspirere, og for noen er de kanskje provoserende. De må ikke leses som absolutte svar. Det finnes en rekke måter å løse utformingsoppgaven på. Skissene, sammen med alle de gode innspillene i idékatalogen, viser en retning, en prioriteringsanbefaling og et potensiale som kan stake ut en god fremtidig utvikling av kanalen som byrom.

Skisseboka og idéboka utgjør til sammen en solid idébank for kanalområdet, og skal gi Tønsberg kommune et grunnlag for videre planlegging, prosjektering og gjennomføring av fremtidige prosjekter.

Forklaring av og begrunnelse for utvalgte fokusområder i skisseboka

Kanalområdet er stort, og det har ikke vært anledning til å gå i dybden i alle områdene langs Kanalen. BLARK og Tønsberg kommune har i felleskap valgt ut følgende fokusområdene til skisseboka:

- Det er laget en rekke *temakart som viser forslag til overordnede prinsipper for utformingen*. Temaene omfatter promenaden, gatestruktur og siktelinjer, kanaltorg, gange og sykkel, marin mobilitet og aktivitet langs kanalen, sjøbad og transformasjon.
- Forslag til *konsept for promenadeleden* er å anse som et konkret forslag som foreslår å jobbe videre med tanke på å realisere, slik det er foreslått i skisseboka. Det er allerede vedtatt at det skal bli en kanalpromenade i Byplan, så for dette temaet har det vært viktig for kommunen å komme et steg nærmere realisering.
- *Midlertidig promenadetrasé forbi Scanropetomten* belyses spesielt, da passering av dette området byr på den største utfordringen for å kunne realisere en sammenhengende Kanalpromenade og rundtur langs vannet på begge sider av Kanalen, på kort sikt.
- *Førstehjelp Kaldnes brygge*. Det er pekt ut en del områder i den overordnede planen for kanalområdet der man med relativt enkle grep kan gjøre områder til mer attraktive steder å oppholde seg. Områdene rundt den mest bynære delen av Kaldnesutbyggingen er her benyttet som eksempel for å illustrere hvordan dette kan løses, med konkrete forslag hentet og videreutviklet fra innspill som er kommet underveis i prosessen.
- *Prinsipper for utforming av overgangen mellom land og vann*. Kommunen har ønsket råd og prinsipper for hvordan man bør utforme arealene mellom vann og land og mellom bebyggelse og offentlige arealer.
- Skisseboka inneholder en rekke *visualiseringer av anbefalte prinsipper*. Skissene er konsentrert i et studieområde mellom Kanalbroa og gangbroa. Med disse skissene viser BLARK hvordan prinsippene kan brukes for å skape vellykkede områder i fremtidige transformasjonsprosesser. Løsningene er ikke omforente gjennom en tradisjonell planprosess, men er ment som et grunnlag for diskusjon, beslutninger om retning og prinsipper for fremtidig utvikling. Skissene tar med seg en større del av bakenforliggende områder for å nettopp vise at sammenhengen og utformingen her er meget sentralt for å oppnå kontakt med vannet og Kanalen.
- *Området mellom broene er i skisseboka «zoomet» inn på fordi dette er ett av områdene som har et stort forbedringspotensial til å gjøres mer attraktivt og åpnes mer opp på kort til mellomlang sikt*; blant annet gjennom å realisere en kanalpromenade fra bro til bro som vedtatt i Byplan.
- Området inneholder også et stort, bynært og mulig *transformasjonsområde (Scanropetomten)* som det kan bli aktuelt å omdisponere fra industri til et mer blandet formål (som for eksempel næring, bolig og tjenesteyting) i neste byplanrevisjon. Kommunen anser det derfor som viktig å ha noen tanker og visjoner om prinsipper for videre utvikling akkurat her. Dette er vist i skissene på sørsiden av detaljområdet fra bro til bro.
- BLARK identifiserte tidlig i prosessen den solrike *Ollebukta* til å ha et stort og ubrukt potensial for å øke tilgjengeligheten til sjøen for byens befolkning, samtidig som man styrker den overordnede grønnstrukturen på tvers av og langs Kanalen. Dette er vist gjennom *to mulige alternativer* (som i ulik grad ivaretar båt plassene i bukta) i skissene på nordsiden av detaljområdet fra bro til bro.
- Det er tegnet ut *en helhetlig landskapsskisse fra studieområdet mellom Kanalbroa og gangbroa*. Planen inneholder en rekke av de rådene som er beskrevet i idékatalogen, samt prinsipper som beskrives og illustreres i denne skisseboka. Denne helhetsplanen vil være et nyttig verktøy for videre detaljering og programmering.

Rettslig grunnlag:

Ikke relevant, fordi en mulighetsstudie er et kunnskapsgrunnlag og ikke en plan etter plan- og bygningsloven eller annet lovverk.

Forholdet til kommuneplanen – og til andre pågående og kommende planer og prosesser med betydning for kanalområdet:

Mulighetsstudien for Kanalen som byrom vil være en del av kunnskapsgrunnlaget til kommende revisjon av byplan/kommuneplanens arealdel med oppstart høsten 2021. Denne saken foreslår noen konkrete innspill til hva som bør vurderes i rullering av byplan og evt. forankres juridisk der, i punkt 3.1. i saken.

Det er flere andre pågående prosesser og arbeider som også vil ha betydning for utviklingen av Kanalen som byrom og vice-versa i tiden som kommer. En del av disse er henvist til og omtalt i idékatalogen, men følgende prosesser og prosjekter anses som spesielt viktige:

- Utviklingen av Kaldnes vest og vedtak om å starte opp et plansamarbeid og utvikling her i samarbeid med Færder kommune
- Utviklingen av området/ bydelen Stensarmen
- Fastlandsforbindelse og andre tiltak i Bypakke Tønsbergregionen.
- Vanddirektivet og lokalt tiltaksprogram for Aulivassdraget som også vil føre til renere vann i Kanalen
- Overvannsprosjektet som gjøres for å separere avløp og overvann i sentrum, vil også bidra til å redusere forurensing til Kanalen.
- Gjennomføring av tiltak i vedtatt Byromsstrategi og tiltak vedtatt i samarbeidsprosjektet Handlingsprogram for Sentrum; som begge inneholder tiltak nær og langs Kanalen.
- Anleggsplan for idrett og friluftsliv 2021-24

Vurderinger:

Vurderingene i denne saken knytter seg til veien videre for å sikre intensjonen i byplan og Kanalen som byrom om at Tønsbergs befolkning og besøkende får tilgang til et sammenhengende og sjønt rekreasjonsareal av god kvalitet langs begge sider av byens blå åre - Kanalen.

Mulighetsstudien (bestående av de to leveransene «felles idékatalog» og «skisseboka») anbefales tatt til orientering som et kunnskapsgrunnlag for den fremtidige utviklingen av kanalområdet. Prosessen med å utarbeide dette materialet har vært bred og inkluderende (på tross av året med Covid-19) - og det er forhåpentligvis skapt en enda større bevissthet hos beslutningstakere, utviklere, frivillighet og byens befolkning rundt hvor viktige det er med gode blågrønne arealer for allmennheten langs Kanalen.

Det er også skapt noen forventninger om at det skal skje noe i kjølvannet av dette prosjektet, og rådmannen anser det som viktig at dette arbeidet følges opp av konkrete tiltak. Det er i skisseboka pekt ut mange tiltak og i idékatalogen ligger det mange gode ideer og innspill, og det vil være mange mulige tiltak å plukke ut. Rådmannen foreslår i denne saken noen tiltak som det per nå prioriteres å jobbe videre med, for å komme i gang med en satsning for å øke tilgjengeligheten og heve kvaliteten på de offentlige arealene langs kanalen.

Mulighetsstudien vil også være et kunnskapsgrunnlag og innspill til neste revisjon av byplan, og evt. andre fremtidige planprosesser/utviklingsprosjekter. Rådmannen lister i denne saken opp noen sentrale temaer som bør vurderes innarbeidet i neste byplanrevisjon som starter høsten

2021, for å følge opp intensjonene i Kanalen som byrom.

Forslag til tiltak og videre prosesser er i saken kategorisert på følgende måte:

1. Tiltak og prosesser som anbefales igangsatt på kort sikt (og foreslås vedtatt igangsatt gjennom denne saken)
2. Tiltak og prosesser som anbefales igangsatt på mellomlang sikt (og behandles senere)
3. Tiltak og prosesser som vurderes i andre, påfølgende planprosesser (herunder kommende revisjon av byplan/arealdel)
4. Tiltak og prosesser som ikke jobbes videre med nå, men som kan være aktuelle senere

Det understrekes at alle tiltak og prosesser som foreslås igangsatt gjennom denne saken må detaljeres ytterligere og finansiering/samarbeidspartnere må avklares før det kan realiseres. Det vil derfor avhenge av både interne og eksterne ressurser, samt finansiering for hva man får gjennomført og når.

1. Tiltak og prosesser som anbefales igangsatt på kort sikt

Flere av tiltakene som foreslås under dette punktet er hentet fra skissebokas forslag til «førstehjelp», det vil si områder der man med relativt enkle grep kan skape mer attraktive steder. De foreslåtte tiltakene vurderes å ha stor grad av måloppnåelse (ift. prosjektets og byplanens målsetninger), de løser flere utfordringer og kan være gjennomførbare på relativt kort sikt.

1.1 Konsept for promenadeled langs Kanalen

Rådmannen foreslår at det konseptet som presenteres i skisseboka (på s. 8 og s.13-25) vedtas og at det jobbes videre med som et eget prosjekt med tanke på detaljering og senere realisering.

En sammenhengende promenade langs kanalen vil utgjøre ryggraden i den videre byutviklingen her, og ha stor betydning for så vel folkehelse som estetiske verdier, opplevelser og attraksjoner. Det er behov for å jobbe videre med selve konseptet med tautrommel-ikonene og merking, detaljert innhold/programmering av de ulike delområdene, vurdere ulike samarbeidsformer, samt økonomiske rammer og takt for gjennomføringen.

Viktige temaer som bør inkluderes i videre detaljplanlegging er variasjon (som helårsaktiviteter og at innholdet skal favne alle aldre) klimatilpasning/overvannshåndtering, at kanalkanten skal bidra til å øke naturmangfoldet, belysningsplan, universell utforming mm.

En kanalpromenade er vedtatt i gjeldende byplan og er allerede i tråd med overordnede plan. Det kommer ikke overraskende frem gjennom innspill til dette prosjektet at det er et sterkt ønske fra befolkningen å få til en bedre tilgjengelighet (for alle) og mer aktivitet langs Kanalen.

Rådmannen anbefaler i tillegg en midlertidig promenade forbi industriområdet på Scanrope for å få til en sammenhengende Kanalpromenade og rundtur langs vannet på begge sider av Kanalen på kort sikt. Det bør derfor jobbes med å få på plass en avtale med grunneier om opparbeidelse gjennom Scanropeområdet med bakgrunn i forslag til midlertidig promenade i mulighetsstudien. Dersom det skulle bli aktuelt å transformere Scanropeområdet til en mer bymessig bebyggelse på sikt, vil det uansett ta mange år å først planlegge for deretter å bygge ut området.

Det søkes eksterne midler til dette planleggingsarbeidet i tillegg til bruk av interne ressurser. Det ligger noe midler til gjennomføring i kommunens egne budsjetter og i HPS (Handlingsprogram for sentrum). Kommunen er avhengig av å søke samarbeid med aktørene langs kanalen og andre eksterne parter for å løse finansiering og opparbeidelse.

1.2 Tiltak for å bedre allmenhetens bruk av Kaldnes brygge

På Kaldnes brygge (første kvartal ut mot kanalen vest for gangbroa) er det foreslått konkrete tiltak som rådmannen ønsker å jobbe for å realisere for å reparere og gjøre dette sentrumsnære området mer attraktivt. Området inviterer i dag ikke til opphold, det er lite som skjer her og det bærer preg av slitasje og dårlig vedlikehold. I tillegg til at det bør gjøres oppgraderinger som vil øke trivsel og attraktivitet for både beboere og besøkende, bør man også tydeliggjøre forskjellene mellom private og offentlige arealer. De aktuelle fellesområdene på Kaldnes er i kommunens eie og under kommunens driftsansvar.

Selvaag bolig utførte selv en evaluering av Kaldnes brygge i 2020 utført av Rodeo arkitekter som støtter opp om dette. Selvaags rapport peker særlig på misnøye med dårlig vedlikehold og uavklarte forhold rundt driftsansvar, samt behov for et mer variert aktivitetstilbud og utforming av uterom (gjerne rettet mot eldre).

Utsnitt skissebok s. 34

Rådmannen foreslår at det skal jobbes videre med å realisere følgende tiltak med utgangspunkt i forslag i skisseboka (s.31-39):

- Åpent aktivitets- og treningstilbud under eksisterende tak. Dette vil kunne skape en helårsattraksjon som kan stimulere til bevegelse for mennesker i alle aldre. Dette tiltaket foreslås tatt inn i anleggsplan for idrett og friluftsliv.
- Opparbeidelse av nytt og mer variert dekke/underlag bestående av tre, grus, betong og gress, samt endre og bygge nye og flere sittebenker ut mot Kanalen og langs Dokken. Både denne mulighetsstudien og Selvaag bolig sin evaluering peker på at disse områdene har stort behov for vedlikehold. Kommunen har overtatt og eier disse arealene.
- Kanskje det første promenadeikonet innpasses og plasseres her?
- Ny bro for å sikre en god forbindelse videre langs Kanalen mot vest. Det er et mer kostnadskrevenende tiltak enn øvrige, men er sentralt for å sørge for bedre mobilitet for gående og syklende langs Kanalen og videre mot Kaldnes vest.

Som en del av videre detaljprosjektering må dialog med berørte parter og midler til gjennomføring inngå som et sentrale punkt. Deler av opparbeidelsen av foreslåtte tiltak kan anses som del av nødvendig vedlikehold. Kulepunkt 1 kan dersom det vedtas som del av anleggsplan bli aktuelt å finansiere delvis med midler avsatt til idretts/friluftslivsanlegg, i tillegg til spillemidler og evt. HPS-midler satt av midler til å fremme fysisk aktivitet langs kanalen.

1.3 Tiltak for å bedre allmennhetens bruk av friområdene ved Nordbyen

I skisseboka beskrives disse sentrumsnære friområdene som helt unike og et meget verdifullt areal for byen, men at det er «ingen» som bruker det. Det kan også her være små grep som skal til for å gjøre området mer anvendelig. Det naturlige uttrykket i området bør bevares, men tilrettelegges med sittekanter, møblering og eventuelt litt mer vedlikehold av gressarealer slik at de føles mer attraktive å sitte på.

Rådmannen foreslår derfor at det lages en strakstiltaksplan for begge disse buktene, som kartlegger drift- og vedlikeholdsbehov, og angir forslag til nye tiltak. Rådmannen har i anleggsplan for idrett og friluftsliv foreslått å oppgradere friområdene ved Nordbyen. Aktuelle tiltak på kort sikt kan være bål/grillplass benker, stramme opp gangakser og samarbeide med f.eks. kajakkklubben om aktiverer og utlån.

1.4 Tiltak for å bedre funksjonaliteten på Fisketorget v/ Kanalveien

Fisketorget i Kanalveien øst for Kanalbroa er definert som et marint mobilitetspunkt og trenger en avklaring, slik dette området fremstår nå den udefinert og bruken er uklar. Det bør tydeliggjøres at bryggen har en offentlig rolle, og de reisende må gis et bedre tilbud mens de venter. Rådmannen foreslår derfor at det utarbeides en strakstiltaksplan, med noen enkle tiltak som kan bedre situasjonen.

På dette punktet langs Kanalen bør man benytte anledning til å fortelle om alle de fantastiske mulighetene Tønsberg og omegn har å by på. Sett opp sykkelstativ eller bysykkelstativ for smidige transportbytter for de som ønsker å velge et grønt alternativ. Fortell om hvor man kan låne eller leie kajakk, og hvordan man kommer seg til Ramsarområdene og Færder nasjonalpark. Strakstiltakene bør også omfatte alt fra skiltprogram til vegetasjon og møblering.

Videreføring av promenadeleden under Kanalbroa bør vurderes i sammenheng men strakstiltak på Fisketorget.

1.5 Flytende badstue i/ved gjestehavna

Flytende badstue er et av tiltakene som er vedtatt i «handlingsprogram for Tønsberg» og det er satt av og søkt om midler til gjennomføring å få dette realisert. Det har derfor vært jobbet med flytende badstue i regi av HPS og det er et ønske om å plassere denne i gjestehavnområdet. Mulighetsstudien peker på gjestehavna som et naturlig sted for delingsordninger av utstyr. Prosessen i HPS med å etablere badstue her anses derfor å være i tråd med intensjonene i Kanalen som byrom med å tilrettelegge for gode opplevelser og aktivitet langs kanalen.

Det er utlyst en anbudskonkurranse der kommunen/HPS søker en samarbeidspartner til å etablere og drifte dette. Når konkret aktør og konsept er valgt, skal saken til politisk behandling som en ordinær byggesak.

Miljørettet helsevern har spilt inn at badevannskvaliteten i kanalen ikke alltid er akseptabel, og i forbindelse med etablering av en evt. badstue er bør det samtidig etableres et system for å ta badevannsprøver.

1.6 Igangsette en egen prosess for å videreutvikle gjestehavna

Det er ikke foreslått noen konkrete forlag til skisser for utvikling av gjestehavna i mulighetsstudien, men temakartene for overordnede prinsipper som følger mulighetsstudien er det gitt følgende anbefalinger for området:

- kanalpromenaden bør legges langs bryggekannten,
- viktig punkt for marin mobilitet,

- angitt som et aktuelt sted for delingsordning av utstyr,
- og en mulig plassering av sjøbad.

Fra før av kjenner vi til at gjestehavna i Tønsberg er sommerstid en travel inngangsport for besøkende til Tønsberg. Om sommeren er det yrende og aktivt, mens om vinteren er det ikke mye som skjer her. Område er midt i sentrum og tåler en del aktivitet, har god tilgjengelighet med nærhet til kollektiv- og parkeringstilbud.

Området ved gjestehavna har nok et mye større potensiale til å fungere som nettopp en «port» - til opplevelser og aktiviteter, til skjærgården og Færder nasjonalpark, til service-, mat- og kulturtilbud mm. I tillegg til badstue bør det kunne vurderes om det er andre typer aktiviteter som kan innpasses her, som f.eks. helårsdrift, driftskonsepter og om området kan egne seg for/tåler et utendørs sjøbad med lukket vannsystem.

Rådmannen anbefaler derfor å igangsette en egen prosess for å vurdere konsepter for en videreutvikling av gjestehavna med tilhørende områder.

Om dette tiltaket vedtas som foreslått vil Rådmann fremme en egen sak med utredning av alternative løsninger for utvikling og drift av gjestehavna innen utgangen av 2021.

2. Tiltak og prosesser som anbefales igangsatt på mellomlang sikt

Mulighetsstudien med sine to leveranser er et svært omfangsrikt kunnskapsgrunnlag med et vel av ideer og innspill. Det vil være mange tiltak å se videre på i mange år fremover. Det pekes i dette punktet på to tiltak identifisert pr nå det fra rådmannens syn er viktig å vurdere videre, men som det innenfor dagens ressursrammer er vanskelig å sette i gang med umiddelbart.

2.1 Sjøbad/badestrand

Gjennom idékatalogen har det kommet mange innspill om et sjøbad.

Det er et stort og komplekst tema som det dessverre ikke ble anledning til å behandle så i dybden som vi hadde håpet i mulighetsstudien. Det er derfor ikke gitt noen konkrete anbefalinger for plassering. Hovedgrunnen til dette er at plassering avhenger av hvilke type sjøbad man ser for seg, og hvilke behov den skal dekke. Man må skille mellom ulike typer sjøbad, og ta stilling til hva som er det riktige for Tønsberg. Oversiktskartene viser likevel noen forslag til mulige plasseringer. Rådmannen anbefaler på det nåværende tidspunkt ikke noen konkret oppfølging av dette temaet utover at det foreslås tatt inn en vurdering knyttet til om gjestehavna kan egne seg.

Rådene fra BLARK er tydelige på at de ikke anbefaler et større, åpent sjøbad som «spiser» mer av vannflatene i der kanalen er smalest, men heller legges til munningene der det er mulighet for sikker bading, sol, luft og grønne omgivelser. I skisseboka blir Ollebukta pekt på som et aktuelt sted for et mindre anlegg, gitt de rette forutsetningene, men dette må også utredes videre på et evt. senere tidspunkt.

Pågående prosesser med bedring av vannkvalitet i kanalen vil også være viktige faktorer i en slik vurdering.

2.2 Vannforskerstasjon

Gjennom idékatalogen kom det et innspill om å etablere en forskerstasjon under vann som er

videreutviklet i skisseboka.

Rådmannen ønsker å løfte frem dette tiltaket som et aktuelt prosjekt å jobbe videre med på litt lengre sikt, men ikke nødvendigvis låst til foreslått plassering utenfor Kaldnes brygge.

Rådmannen synes dette er en spennende idé som vil bidra med noe vi ikke har fra før, og man her kan skape en attraksjon med fokus på bærekraft og arbeidet med rent vann og livet under vann. Dette ville vært en spennende og lærerik installasjon som stimulerer til vitebegjær og hvor store og små kan forske på og oppleve livet (evt. det manglende livet) i kanalvannet og få være litt miljødetektiver.

Vannforskerstasjon henger sammen med punkt 3.2 (under) om rent vann i kanalen.

3. Forslag/tiltak som vurderes i andre, påfølgende planprosesser

3.1 Innspill til revisjon av byplan

Som nevnt innledningsvis vil mulighetsstudien inngå som et kunnskapsgrunnlag og innspill til neste revisjon av byplan. Det er viktig å forankre kvalitetskrav og prinsipper for ønsket utvikling i juridiske bindende planer som et virkemiddel for å kunne styre den fremtidige utviklingen i riktig retning. Det er gjennom revisjon av byplan som starter høsten 2021 at man vurderer formålsendringer, endrer bestemmelser og retningslinjer om for eksempel kvalitetskrav og stiller andre krav til videre utvikling.

Rådmannen lister her opp noen sentrale temaer som bør vurderes i neste byplanrevisjon som starter høsten 2021, for å følge opp og sikre intensjonene i prosjektet Kanalens som byrom (listen er ikke uttømmende):

- Innhold i overordnede temakart med prinsipper for utforming av promenade, gatestruktur, siktlinjer, kanaltorg, marin mobilitet mm. Herunder forslag til nytt torg som i skisseboka er foreslått på kommunal tomt i sentrum mellom Nedre Langgate, Esmeralda og Paparazzi.
- Prinsipper for overgangen mellom land og vann for å sikre god kvalitet i den videre utviklingen langs Kanalen. Foreslått prinsipper baserer seg på faglige råd om hva som har fungert godt andre steder («best practice») og på en gjennomgang av hva som ikke fungerer så godt langs kanalen i dag. De foreslåtte prinsippene kan for eksempel innarbeides i bestemmelser og retningslinjer.
- Større byutviklingsgrep og transformasjon av områder som Kaldnes vest og Scanrope vil kreve en avklaring gjennom Byplanrulleringen. Når man evt. vurderer en fremtidig transformasjon av disse områdene er det viktig at kunnskap og prinsipper fra mulighetsstudien innarbeides i vilkår, rekkefølgekrav og formål.
- Hva skal vi ta vare på? Hva bør bort? Dette er spørsmål som har vært sentrale i prosjektet og i medvirkning med aktørene langs Kanalen, byens innbyggere og i dialogen med barn og unge. Det har kommet mange svar, og rådmannen ser det som naturlig å ta en gjennomgang av gjeldende byplan og hensynet til både vekst og vern, i forhold til hva som bør bevares som det er av bygninger, kulturhistoriske elementer og hva som anses å ikke ha noen bevaringsverdig. Dette er også noe som kan spilles inn og inkluderes i kommende arbeid med en kulturminneplan i kommunen.

3.2 Rent vann i kanalen

Rent vann i kanalen er løftet opp som et sentralt tema i mulighetsstudien. Rent vann er selvfølgelig viktig for dyr og naturens økosystemer, men også viktig for at bysentrum og kanalen skal kunne være et sted for bading og opplevelser i vann. Kanalen som byrom og tiltakene som foreslås er med på å sette fokus på vannkvaliteten i kanalen og selve arbeidet med renere vann i kanalen er i gang.

Det er to prosjekter som er igangsatt som vil bidra til det;

- Vanddirektivet og lokalt tiltaksprogram for Aulivassdraget for blant annet å redusere avrenning og forurensing fra jordbruket
- I tillegg har Tønsberg kommune satt i gang overvannsprosjektet for å separere avløp og overvann i sentrum, noe som vil bidra til å redusere forurensing til Kanalen.

Foreslått tiltak om vannforskerstasjon (i punkt 2.2 over) under vann ville ytterligere bidratt til å sette fokus på dette.

3.3 Krysningspunkt med gang- og sykkelbroforbindelser

Krysningspunkt med broforbindelser foreslått i øst (mellom Stensarmen og Ørsnes) og i vest (mellom Kaldnes og Nordbyen) vil gjøre mye for bevegelsesmønsteret rundt kanalen ved at man får opp to ekstra krysningspunkt. Kanalen vil bli langt mer attraktiv som en turrunde med flere alternative ruter, og vil med andre ord få enda større betydning for bruken av kanalområdet som helhet. Dette anses også gode og effektive tiltak for økt mobilitet for gående og syklende for innbyggere i Tønsberg og Færder.

I tillegg vil områdene der broene kommer i land på begge sider av kanalen oppleve et utviklingspotensial som vil gi store synergier lokalt. Foreslått plassering i skisseboka er omtrentlig og nøyaktig plassering av nye krysningspunkt må studeres nærmere.

Det er naturlig at disse krysningspunktene ses på i forbindelse med større transformasjons- og infrastrukturprosjekter.

3.4 Utviklingen av Lindahlplan

Lindahlplan og videre utvikling her tas i egen sak og vinnerutkastet til SPIR arkitekter fra arkitektkonkurransen er justert med bakgrunn i råd fra Kanalen som byrom-prosjektet.

3.5 Reguleringsplan for Scanrope Nord

Scanrope Nord og pågående reguleringsplan har vært 1.gangsbehandlet og på høring. Kanalen som byrom har forholdt seg til pågående planer og har et perspektiv på utviklingen i fremtiden. Derfor foreslår Kanalen som byrom ikke endringer for dette området. Men, det har i likhet med Lindahlplan vært dialog underveis og prosjektteamet som jobber med Kanalen som byrom har formidlet ideer og viktige parametere i høringsperioden. Det er planmyndigheten ved arealplanavdelingen som gjør den endelige helhetsvurderingen av hva det på det nåværende tidspunkt i prosessen evt. kan endres på.

Et viktig innspill fra Kanalen som byrom-arbeidet og inn til prosessen med Scanrope Nord har vært at man i reguleringsplanen må ta inn bestemmelser som sikrer kvaliteten på hvordan byggene i dette prosjektet møter de offentlige arealene rundt slik at området skal bli av god kvalitet for alle som skal ferdes der. Det bør herunder sikres i planbestemmelsene at materialvalg, opparbeidelse og høydeforskjeller (som følge av p-kjeller) som grenser til kanalepromenaden løses på kvalitativt gode måter.

Videre har det blitt spilt inn at det er viktig å ta inn forbindelseslinjer via Scanrope Nord og inn på Scanropepromenaden. Det gjelder både på sjøsiden av byggene i form av kanalpromenade (noe som er ivare tatt i vedtatt planforslag), men også via vei/GS-vei på baksiden av bygget (som ikke er tilstrekkelig ivare tatt i vedtatt planforslag). Sistnevnte vil sikre naturlige forbindelser (særlig mtp fremtidig sykkelveiforbindelse som vist i Kanalen som byrom) og legge til rette for fremtidig

kvartalsstruktur som vil bidra til at områdene henger sammen.

4. Større tiltak som ikke jobbes videre med nå, men som kan være aktuelle senere

Under dette punktet anses det som viktig å nevne foreslåtte endringer i skissebukta for Ollebukta. Området ble tidlig valgt ut av konsulenten BLARK som et sentralt, naturgitt sted for en badebukt eller park til glede for byens befolkning og som kan bidra til å styrke overordnet grønnstruktur i byen. Det kommer også opp som ønske fra barn/unge og andre som bor i nærheten. Ollebukta ligger innenfor området i studien som er tegnet ut i detalj, og det er vist gjennom to mulige alternativer som i ulik grad ivaretar båt plassene i bukta.

Rådmannen understreker igjen at skissene i skisseboka kun er én mulig løsning på hvordan dette kan utformes og er ment for å skape diskusjon om videre utvikling. Og når det gjelder en full transformasjon av Ollebukta og tilhørende arealer så ligger det en del år frem i tid. Dette er riktignok et kommunalt eid areal, og foreslått omforming er delvis i tråd med gjeldende byplan, men det vil kreve mye planlegging og koste mye. Rådmannen anser at det kan være naturlig å vurdere Ollebukta og en evt. omforming av arealene her i sammenheng med utviklingen av Stensarmen for å binde Stensarmen og bykjernen sammen langs kanalpromenaden og vannet. Denne mulighetsstudien vil da kunne være en del av diskusjons- og kunnskapsgrunnlaget.

Rådmannen anser det som aktuelt å vurdere mindre tiltak som fører til mer grønnstruktur og mer aktivitet og en generell bedring av dagens situasjon for allmennheten på kortere sikt, men det tas ikke stilling til konkrete tiltak gjennom denne saken.

Alternative løsninger:

Økonomiske konsekvenser:

Ressurser til de foreslåtte videre prosesser i denne saken er planlagt gjennomført innfor gjeldende økonomiske rammer og med ekstern støtte.

Tiltak som krever ytterligere bevilgninger fra Tønsberg kommune vil bli vurdert gjennom kommende ordinære budsjettprosesser.

I tråd med rådmannens angitte suksesskriterier for å få til en utvikling som mange ønsker seg langs kanalen forutsetter det også en aktiv kommune som også prioriterer midler og ressurser i kommende budsjetter. Det understrekes likevel at mange prosjekter og tiltak som er foreslått i denne saken egner seg godt for samarbeid mellom frivillighet, private aktører, stiftelser/legater, organisasjoner.

Tønsberg kommune er i en unik posisjon hvor vi opplever videre tilflytting og dermed har utviklingsmulighet. En bærekraftig utvikling forutsetter fortetting og effektiv arealutnyttelse. For at effektiv arealutnyttelse også skal oppleves som et kvalitativt god løsning forutsettes gode fellesareal og byrom. Lykkes man ikke med det kan det føre til kostander på andre felt i forhold til bl.a. levekårs- og folkehelseutfordringer.

Erfaring fra andre sentrumsområder er at kommunen i større grad må ta en aktiv rolle i å utvikle og drifte fellesområder og nærmiljøanlegg, enn det som ofte er behovet i mer perifere områder av kommunene – der er det oftere andre frivillige strukturer som tar et større ansvar. Byboerne må dele sine utearealer med allmennheten, og det er av den grunn ikke det samme eierskapet til felles- og lekearealer som man finner på mindre steder.

Denne type byutvikling som her legges opp til kan sies å også være et viktig bidrag gjennom bo,

besøks og bedriftsattraktivitet til at kommunen får en totalt sett bedret økonomisk situasjon på sikt. Spørsmål man kanskje må stille seg er om Tønsberg har råd til ikke å lykkes.

Konklusjon:

Mulighetsstudie for Kanalen som byrom bestående av de to leveransene idékatalogen og skisseboka, utført av Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter AS (BLARK), tas til orientering og brukes som kunnskapsgrunnlag for fremtidig utvikling langs Kanalen.

Konsept for kanalpromenade som foreslått i skisseboka legges til grunn for videre detaljprosjektering.

Følgende tiltak foreslås igangsatt:

- Kanalpromenade
- Tiltak for å bedre allmenhetens bruk av Kaldnes brygge og friområder ved Nordbyen
- Tiltak for å bedre funksjonalitet av Fiskertorget ved Kanalveien
- Flytende badstue i/ved gjestehavna
- Utrede konsepter for videreutvikling av gjestebryggeområdet

Sentrale temaer for å følge opp og sikre intensjonene i prosjektet Kanalens som byrom, som listet opp i punkt 3.1 i saken, vurderes innarbeidet i neste revisjon av byplan.

Tønsberg kommune skal søke samarbeid med andre eksterne aktører om både prosjektgjennomføring og finansiering for å realisere foreslåtte tiltak og utviklingsprosjekter.

Videre behandling:

Saken sluttbehandles i kommunestyret etter behandling i UMTN.

Tønsberg, 09.03.21

rådmann
Egil Johansen

kommunalsjef
Geir Martin Viksand